

اشاره

در صد سال اخیر نظام آموزشی کشور بارها دستخوش تغییر و تحول شده است. گاهی ساختار آن تغییر کرده و بعد از چند سال دوباره به همان ساختار پیشین بازگشته است. در این میان، دوره پیش دبستان نیز از این تغییر و تحول مستثنی نبوده است. این بی‌ثباتی آسیب‌های زیادی به بدنه آموزش و پرورش پیش دبستانی وارد کرده است و در حال حاضر با به رسمیت شناخته شدن آن در اسناد بالادستی، این امید وجود دارد که به دوره پیش دبستان به‌عنوان بخشی از آموزش رسمی کشور توجه بیشتری شود.

دکتر **رخساره فضلی** که مدت کوتاهی است مدیریت دفتر آموزش پیش دبستانی را به عهده گرفته است، با تکیه بر مبانی اعتقادی و آموزه‌های علمی، نیاز کشور و همچنین اسناد بالادستی و اهداف نظام جمهوری اسلامی ایران را در جهت رشد و تعالی روز افزون این دوره حساس آموزشی می‌داند. ایشان دوره لیسانس را در دانشگاه علامه طباطبایی در رشته علوم تربیتی و با گرایش آموزش و پرورش دبستان و پیش دبستان گذرانده و مدرک کارشناسی ارشد و دکترای خود را در رشته روان‌شناسی تربیتی اخذ کرده است.

دکتر فضلی در حال حاضر مسئول کمیته کیفیت آموزش پروژه مشترک وزارت آموزش و پرورش و دفتر یونسف در تهران است و مسئولیت‌هایی چون کارشناس مسئول مطالعات و برنامه‌ریزی دفتر معاونت آموزش ابتدایی، مشاور معاون آموزش ابتدایی، دبیر کمیته پژوهشی معاونت آموزش ابتدایی، نماینده وزارت آموزش و پرورش در FASPPED را در پرونده کاری خود دارد. در این گفت‌وگو می‌کوشیم برنامه‌ها، اهداف و اقدامات را در حوزه پیش دبستانی مورد توجه قرار دهیم.

پای صحبت دکتر رخساره فضلی

مدیرکل دفتر آموزش پیش دبستانی وزارت آموزش و پرورش

دوره پیش دبستانی، نیازمند مدیریت یکپارچه است

گفت‌وگو: شهلا فهیمی

تنظیم: سیدرضا صاحبی

به‌خصوص حالا که دوره پیش دبستانی در اسناد بالادستی نیز دیده شده و رسمیت یافته است، فرصت مناسبی است که طبق قانون و با درک و فهم مشکلات، این پایه‌ریزی را به کمک همکارانم به درستی انجام دهیم. در این مسیر آرامش، جدیت و حرکت با شیبی ملایم و مطمئن می‌تواند امید به موفقیت را افزایش دهد.

چه اهداف و برنامه‌هایی برای کودکان، خانواده‌ها و مربیان دوره پیش دبستانی دارید؟

آن واقفم اما عشق به این کار، فارغ از مدیر یا محقق بودن در این زمینه، مرا بر آن داشته است که هر چه در توان دارم به کار گیرم تا حداقل بتوانم در دوران مسئولیتم چند مبنای درست را برای این دوره مهم پایه‌ریزی کنم که مدیران بعدی بتوانند بر پایه آن کار را پیش ببرند. بنای معجزه ندارم اما فکر می‌کنم در برهه خاصی که به‌سر می‌بریم و اسناد تحولی مانند سند تحول بنیادین آموزش و پرورش و مبانی تعلیم و تربیت اسلامی را در اختیار داریم و

شما با توجه به مسئولیت‌های قبلی‌تان با مشکلات و پیچیدگی‌های کار در حوزه پیش دبستانی کاملاً آشنا بودید. چطور شد این مسئولیت را پذیرفتید؟

دو عامل سبب شد این مسئولیت را قبول کنم. ابتدا هم‌راستا بودن با تحصیلات دانشگاهی‌ام و دیگری علاقه و دغدغه‌ای است که همواره در این ارتباط با من بوده است. مشکلات و سختی‌های این کار را می‌شناسم و بر پیچیده بودن

مهم‌ترین محور برنامه‌ریزی در این حوزه خود کودکان و نیازهای آن‌هاست. اهداف تربیتی نظام و تلاش برای شکل‌گیری باورهای صحیح امری است که باید در این دوره به‌درستی صورت گیرد. در گذشته نه چندان دور، کودک‌آزاری به شکل‌های مختلف به چشم می‌خورد و امروزه گاهی امتیازاتی به کودک می‌دهیم که نوعی ظلم به اوست. بخش اعظم آنچه انسان دارد- از شخصیت و باورها گرفته تا مسائل دیگر- در سنین بدو تولد و حتی قبل از تولد آغاز می‌شود و در همین دوره پیش‌دستانی شکل می‌گیرد. نباید بچه‌های این سنین را کودک‌کافی ببینیم که فهم و درکی از مسائل ندارند بلکه باید به‌عنوان سرمایه‌ها و عوامل مولد آینده به آن‌ها نگاه کنیم که اکنون در اختیار ما هستند. بنابراین، برنامه‌ریزی درست و اجرای برنامه‌ها در این دوره بسیار مهم است. اما پیش از آن باید توجه داشت که در کشور ما شرایط برای آموزش و تربیت بچه‌های این دوره هماهنگ نیست و بسیاری از مناطق هستند که امکانات کافی برای اجرای برنامه‌ها در دوره پیش‌دستانی ندارند. من اولویت اصلی خود را مناطق محروم، مناطق مرزی و بخش‌هایی از کشور که شرایط خاص خانوادگی، اقتصادی و اجتماعی دارند قرار داده‌ام. در برخی مناطق کودک‌کافی هستند که امکان حضور در فضاهای تربیتی خارج از مدرسه را ندارند. در کشور ما خانواده‌هایی هستند که به فرزندان خود به‌عنوان نیروی کار نگاه می‌کنند که البته با توجه به اقلیم و شرایط محل زندگی آنان شاید امری طبیعی باشد اما ما وظیفه داریم برای این افراد هم چاره‌اندیشی کنیم. بنابراین، یکی از اولین کارهای ما این بود که به کمک معاونت راهبردی دفتر ریاست جمهوری آمار کودکان را در محروم‌ترین و دورافتاده‌ترین نقاط کشور استخراج کردیم و از مهرماه امسال می‌توانیم با حمایت دولت دوره پیش‌دستانی را برای آن‌ها دایر کنیم و این یکی از مهم‌ترین محورهای برنامه من است.

محور دیگر توجه به کلاس‌های چند پایه است. در مناطقی از کشور کلاس‌های ویژه- که حاوی چند پایه تحصیلی است- وجود دارد که هر چند به‌عنوان مسئله به آن توجه می‌شود اما فرصت ویژه‌ای برای رشد همه‌جانبه دانش‌آموزان است. از همین کلاس‌ها می‌توان برای دوره پیش‌دستانی به‌عنوان یک فرصت استفاده کرد. در این‌گونه کلاس‌ها به دلیل اختلاف سن دانش‌آموزان می‌توان از کمک دانش‌آموزان پایه‌های بالاتر برای پیش‌دستانی‌ها بهره برد. به نظر من باید بچه‌های پیش‌دستانی اجازه داشته باشند به‌صورت منعطف و با حداقل الزاماتی که برای پایه‌های دیگر هست به کلاس‌ها بروند و معلم و دانش‌آموزان، فرصت قصه‌گویی، بازی، نقاشی و سایر مواردی را که مربوط به دوره پیش‌دستانی است برایشان فراهم کنند. هدف‌های دوره پیش‌دستانی روشن است و تحقق آن‌ها پیچیدگی خاصی ندارند و چنانچه برنامه‌ریزی درستی باشد از این راه‌ها می‌توان به اهداف رسید. در همین راستا، من پیش از این مسئولیت پروژه‌ای با عنوان «توانمندسازی دختران روستایی» داشته‌ام که بازتاب و نتایج خوبی نیز داشته است. در این طرح دخترها مسئولیت می‌پذیرند و یکی از بخش‌های آن همین است که به بچه‌های پیش‌دستانی کمک کنند. یک محتوای ساده شامل بازی، قصه، کاردستی، نقاشی و همچنین متونی را که کودکان پیش‌دستانی نیاز دارند آماده می‌کنیم تا دانش‌آموزان دوره ابتدایی برای

آنان ارائه کنند. بنابراین، توجه به مناطق محروم، کلاس‌های چند پایه و استفاده از دختران روستایی برای توسعه پیش‌دستان سه برنامه‌ای است که برای مناطق دور و روستایی در دستور کار داریم. برنامه دیگر ما توسعه کمی است. طبق قانون، اداره پیش‌دستانی به دو شیوه دولتی و غیردولتی است اما سال‌های گذشته مسئولان وقت تصمیم گرفتند دوره پیش‌دستانی غیردولتی باشد. حاصل این نگاه، صدور مجوز و اجازه فضا و استفاده از امکانات توسط آموزش و پرورش و پرداخت شهریه توسط خانواده‌ها بود و مراکز غیردولتی آموزش این دوره را به عهده گرفتند. این روند باید مطابق قانون تغییر کند. ما از فعالیت مراکز و مدارس غیردولتی حمایت می‌کنیم، در عین حال بنا داریم از امسال با تمهیداتی بخشی از این کلاس‌ها را در

حمایت دولت با مشارکت مردم اداره کنیم و به مرور به سمت یکپارچگی کلی پیش برویم. کمبود نیرو و نبودن مجوز استخدام نیروی متخصص یکی از مشکلات ما در این زمینه است. مدیران مدرسه‌های دولتی هم به لحاظ قانونی حق به کارگیری نیروهای آزاد را ندارند. اجرای دولتی با مشارکت مردم در دستور کار قرار دارد. مدیر با مجوز اداره آموزش و پرورش حسب شرایط با تأکید بر مناطق محروم این امکان را دارد که از نیروهای غیرموظف یا کسر ساعت برای این دوره استفاده کند. میزان حمایت دولت در مناطق با ضریب محرومیت بالا زیاد است و با کاهش ضریب محرومیت، حمایت دولت کم و مشارکت مردم بیشتر می‌شود. در مورد جزئیات کار با همه استان‌ها و اداره‌های کل به توافق و تفاهم رسیدیم که تعدادی کلاس با این ویژگی می‌تواند تشکیل شود. در این زمینه تفاهم‌نامه‌ای تهیه شد که معاونان استان‌ها آن را امضا کردند.

بودجه این برنامه‌ها چگونه تأمین می‌شود؟

در حال حاضر با لطف وزیر محترم آموزش و پرورش، و معاونت آموزش ابتدایی، سهم اعتبار پیش‌دبستان از کل اعتبارات محقق شده و هر استان سهم خاصی از کل اعتبار دارد که رقم آن مصوب شده است. رقم این اعتبار نسبت به سال‌های اخیر نسبتاً خوب است، اما پاسخ‌گوی همه نیازهای این دوره نیست. البته با همراهی سایر دستگاه‌ها،

باشد. اینکه پیش‌دبستان نیازمند مدیریت یکپارچه است امری است که کارشناسان این حوزه بدان اذعان دارند. اما برخی دستگاه‌ها مقاومت می‌کنند و نگاه خاص خود را دارند. مبنای باید همه جا یکسان باشد. برخی مراکز مانند شهرداری و هلال احمر این مبنای یکپارچگی را پذیرفته‌اند و سایرین نیز باید بپذیرند. قوانین در این زمینه روشن است و در شورای عالی انقلاب فرهنگی کاملاً تبیین شده است. این شورا به استفساریه ما نیز جواب داد که براساس آن وظایف مراکزی از این دست کاملاً روشن است. مهدهای کودک و هر جایی که به گروه سنی چهار تا شش سال خدمات می‌دهند باید با مدیریت و زیر نظر آموزش و پرورش باشند. ما به‌سوی همه این مراکز دست یاری دراز می‌کنیم؛ با تأکید جدی بر اینکه تابع قوانین آموزش و پرورش باشند. امیدوارم این یکدستی و یکپارچگی حاصل شود. با توجه به سیاست‌های کلی تحولی ابلاغی توسط مقام معظم رهبری، «وزارت آموزش و پرورش متولی حاکمیتی مهدکودک و پیش‌دبستانی تا دانشگاه است.» به این مسئله مهم هم خواهیم پرداخت.

مجوز این مراکز را کدام حوزه صادر می‌کند؟

صدور مجوز با «حوزه مدارس و مراکز غیردولتی» است و مقدر شهریه را براساس دستورالعمل دقیقی که موجود است تعیین و اعلام می‌کنند. نظارت بر روند کار به‌عهده خود مراکز است و نظارت بر کیفیت و محتوا بر عهده بخش دولتی است؛ یعنی این نظارت توسط حوزه دولتی اعمال می‌شود.

لطفاً در مورد میزان و چگونگی این نظارت‌ها توضیح دهید.

در بُعد کلان طرح نظارت ملی پیش‌بینی شد که در مراحل پایانی تدوین است. همچنین طرح نظارت سالانه را در دستور کار داریم که تدوین شده و مراحل اجرایی آن در دست اقدام است. به این ترتیب، برای ریز برنامه‌ها بُعد نظارتی در نظر گرفته شده است. البته امکانات دفتر

به‌ویژه وزارت کشور و استانداری‌ها، و پیگیری‌های جدی همکاران در ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها حمایت‌های استانی را هم در این حوزه داریم. امیدوارم در آینده بتوانیم از مشارکت و حمایت خیرین هم بهره‌مند شویم.

آموزش‌هایی که تاکنون توسط مراکز مختلف و به شکل‌های گوناگون صورت گرفته، مشکلات عدیده‌ای را برای کودکان به‌وجود آورده است. نظر شما در این باره چیست؟

طبق قانون، وزارت آموزش و پرورش مسئول و متولی دوره پیش‌دبستانی است. این به هم ریختگی که الان وجود دارد حاصل نبود مدیریت یکپارچه دوره پیش‌دبستانی است و انرژی‌ها را هدر می‌دهد. دولتی‌ها و غیردولتی‌ها در دستگاه‌های مختلف کار خودشان را می‌کنند. بهزیستی، شهرداری، ارشاد، بسیج و یا مؤسسه‌هایی که در جوار کارخانه‌ها و مراکز تولیدی فعالیت می‌کنند، از جمله مراکزی هستند که در این امر مشارکت دارند. حاصل این پراکندگی این است که کودکان هر کدام محتوایی مجزا می‌آموزند و زمانی که به کلاس اول می‌روند افرادی با مهارت‌های شناختی، نگرش‌ها و توانایی‌های مختلف‌اند که معلم را با مشکل مواجه می‌کنند. برخی از آنان خواندن و نوشتن آموخته‌اند، برخی زبان انگلیسی می‌دانند، برخی عربی و هر کدام با روش متفاوتی آموخته‌اند که با اهداف و روش‌های دوره ابتدایی همخوانی ندارد و معلم قادر به هماهنگی آنان نیست.

شما برای ساماندهی این مراکز و محتواهای آموزشی مختلف چه برنامه‌هایی دارید؟

بنای سیاست‌گذاری مدیریتی ما حذف هیچ‌یک از مؤسسه‌ها و نهاد‌های خدمت‌گزار کودکان پیش‌دبستانی نیست؛ مگر اینکه نخواهند تابع قوانین ما باشند. هر مرکزی بخواهد مشارکت کند، استقبال می‌کنیم اما باید تابع قوانین وزارت آموزش و پرورش و زیر چتر فلسفه تعلیم و تربیت اسلامی

طبق قانون، وزارت آموزش و پرورش مسئول و متولی دوره پیش‌دبستانی است. این به هم ریختگی که الان وجود دارد حاصل نبود مدیریت یکپارچه دوره پیش‌دبستانی است

سعی
ما بر این است که از
یافته‌های علمی استفاده کنیم
اما این یافته‌ها وقتی وارد حوزه عمل
می‌شوند باید از الزاماتی برخوردار باشند
تا به نتیجه برسند

به والدین چه خوراکی داده
می‌شود. واقعیت این
است که موضوعات
متفاوتی که در
برنامه‌های مختلف
گفته می‌شود
خانواده‌ها را دچار
سردرگمی کرده است.

خانواده‌ها اذعان دارند
که نمی‌دانند دقیقاً باید چه کار کنند. با
توجه به شرایط فرهنگی و اهداف تربیتی
می‌توان از یافته‌های علمی استفاده کرد.
مثلاً یک شاه کلید این است که پدر و
مادر و مربیان موفق در تربیت، کسانی
هستند که در جریان تربیت تعادل و ثبات
داشته باشند و تربیتشان مثل ترازو دو
کفه داشته باشد؛ یک طرف آن اقتدار و
تحکم و طرف دیگرش محبت و نرمی.
اگر متعادل شد، برنده‌اند و گرنه به کودک
آسیب می‌رسانند. قواعد و اصولی وجود
دارد که راه‌گشاست.

**آیا آموزش خانواده‌ها را فقط از طریق
رسانه‌های جمعی دنبال می‌کنید؟**

خیر. انجمن اولیا و مربیان هم داریم
و از آن‌ها درخواست می‌کنیم یکی از
محورهای انجمن اولیا و مربیان حتماً
پیش دبستان باشد. البته ما آمادگی داریم
محور اصلی محتوا را هم در اختیارشان
بگذاریم و انتظارات دوره پیش دبستان را
برای آن‌ها ترسیم می‌کنیم.

**آیا برای اجرای برنامه‌های متنوع و
اهدافی که ترسیم کرده‌اید، اختیارات
کافی دارید؟ در این مسیر چه موانعی
وجود دارد و از چه مساعدت‌هایی
بهره می‌برید؟**

خوشبختانه، مسئولان همراهی خوبی
می‌کنند و این به دلیل نگاه مسئولانه‌ای
است که در این مقوله وجود دارد و این نگاه
مورد اتفاق همه است. دوره پیش دبستانی
جایگاه ویژه‌ای دارد و مبناست، اما
محدودیت‌هایی هم داریم. برای مثال،
کمبود نیروی کافی و متخصص. بنا
داریم نوآموزانی در طراز اسناد بالادستی
و با ویژگی‌های خاص تربیت کنیم اما
نیروی انسانی مورد نیاز و متخصص را

به صورت عملی
ارائه می‌کنند،
باید به صورت
نظری نیز
نوشته
و منتشر
نمایند. مربیان
یکی از دغدغه‌های
اصلی ما هستند، زیرا

سرنوشت بچه‌های ما دست این افراد
است. مطالباتشان را به حق می‌دانیم. ما
نیز برنامه‌هایی به صورت میان مدت برای
مربیان داریم که به شدت آن‌ها را پی‌گیری
می‌کنیم.

بنابراین، یک بخش مطالباتی است که
ما از دولت و مسئولان داریم و ما وظیفه
انسانی و قانونی خود می‌دانیم که این کار
را دنبال کنیم تا جایگاه ویژه‌ای برای مربیان
پیش دبستانی در برنامه ششم توسعه
پیش‌بینی نماییم. اما به مربیان هم توصیه
می‌کنم خود را قوی کنند و حرف برای
گفتن داشته باشند، زیرا آنچه این مربیان
انجام می‌دهند در صحنه عمل است و
کاربرد آموخته‌ها در عمل است. بنابراین،
می‌توان کار آن‌ها را در نشست‌های
تخصصی و همایش‌ها در سطوح مختلف
ارائه داد.

**برای آموزش خانواده‌ها چه برنامه‌هایی
دارید؟**

در حال حاضر آموزش پیش دبستانی
متولی کل بچه‌های گروه چهار تا شش ساله
است که جمعیت آن‌ها بیش از دو میلیون و
پانصد هزار نفر می‌باشد و از این تعداد تنها
پانصد هزار نفر در کلاس‌های پیش دبستانی
حضور دارند. بر همین اساس، در حال
طراحی یک بسته آموزشی هستیم که یکی
از محورهای آن اولیا هستند. تلاش ما
این است که اولیا را ترغیب کنیم تا به‌ویژه
در مورد شیوه‌های فرزندپروری و نحوه
برخورد با مسائل تربیتی مطالعاتی داشته
باشند. رایزنی‌هایی هم با صدا و سیما
داشته‌ایم که در شبکه آموزش - که شبکه
تعلیم و تربیت است - مطالبی ارائه کنند.
یکی از اولویت‌های ما در این زمینه این
است که ببینیم در برنامه‌های صدا و سیما

پیش دبستانی کم و مسئولیت و وظایف ما
زیاد است، اما بر نظارت تأکید داریم و به
وجوه مختلف این نظارت انجام می‌شود.
«خودارزیابی» یکی از این وجوه نظارت
است که هر استان براساس فرم‌هایی که
برایشان ارسال می‌کنیم، خود را ارزیابی
می‌کنند. موارد را به صورت فهرست
وارسی در این فرم‌ها قرار داده‌ایم که
آن‌ها گزارش می‌دهند. شکل دیگر
نظارت، نظارت معاونت‌های استانی بر
مناطق است و همچنین نظارت مناطق بر
مدرسه‌ها که به ترتیب انجام می‌شود. در
نهایت، نظارتی است که توسط گروه‌های
همسان (استان‌ها از هم) و همچنین
به‌طور مستقیم از سوی همکاران و
کارشناسان دفتر پیش دبستان و به صورت
بازدیدهای سرزده انجام خواهد شد. این
بازدیدها براساس گزارش‌های رسیده
و توسط همکاران دفتر انجام می‌شود.
بنابراین، نقشه راه دفتر پیش دبستانی در
سطح ملی آماده است و به‌ازاء آن نظارت
هم وجود دارد و هر چیزی که جدول زمانی
دارد جدول نظارتی آن هم موجود است.

**یکی از مهم‌ترین مشکلات مربیان
پیش دبستان به رسمیت شناخته
نشدن آن‌ها توسط آموزش و پرورش
است. برای مربیان چه برنامه‌هایی
دارید؟**

مربیان پیش دبستانی مثل خود
پیش دبستانی‌ها هستند. یعنی دوره‌ای
که مظلوم واقع شده است، آسیب‌های
ناشی از آن شامل بچه‌ها، نیروها،
کارشناس‌ها و مربیان نیز می‌شود. اینکه
انتظار داشته باشیم یکباره اتفاق عجیبی
بافتد، میسر نیست. من با خیلی از
مربیان پیش دبستانی دیدار کرده و پای
صحبت‌ها و درد دل‌های آن‌ها نشسته‌ام.
حل مشکلات استخدامی خارج از
اختیارات ماست اما لازم است توجه
کنیم که بخشی از ارتقای جایگاه مربیان
پیش دبستانی در اختیار خود آن‌هاست.
با این افراد آشنا هستیم و می‌دانم در خلق
قصه، شعر، بازی و بسیاری از فعالیت‌ها
و آموزش‌های مربوط به پیش دبستان
تبحر دارند اما ضمن اینکه آن‌ها را

در اختیار نداریم. محدودیت‌هایی که در کل آموزش و پرورش وجود دارد، برای دوره پیش دبستان هم هست اما هیچ کدام را نمی‌توان مانع تلقی کرد. مسئولیت ما اجرای قانون است. ما باید به راه‌های خلاقانه و منعطف فکر و عمل کنیم و همه این‌ها براساس قانون خواهد بود. برای مثال، شیوه‌نامه‌ای که برای اجرا آماده کرده‌ایم سه بخش دارد: «دوزبانه»، «دولتی با مشارکت مردم» و «غیر دولتی». معاونت حقوقی به‌عنوان مرجع قانونی، اداره مالی برای حمایت‌های مالی و سایر حوزه‌ها باید آن را تأیید کنند تا اجرایی شود. این‌ها محدودیت و مانع نیست بلکه قانون است. ما به‌عنوان بخشی از وزارت آموزش و پرورش باید در حوزه‌های مختلف ورود و هماهنگی و همکاری داشته باشیم. مهم اتفاق نظر در انجام کار است. امسال تأکیدمان بر مناطق محروم، کلاس‌های خاص و چند پایه و توسعه کمی است. همچنین در حال تدوین توسعه کیفیت بخشی نیز هستیم و کیفیت برای ما بسیار حیاتی است.

با توجه به گسترش کمی و اضافه شدن مناطق محروم آیا به لحاظ کیفی هم به آموزش‌ها توجه کافی شده است؟

بله، کیفیت خیلی مهم است. با اینکه مدت کوتاهی است این مسئولیت را پذیرفته‌ام اما تدوین یک خودآموز ساده برای معلمان را در دستور کار قرار داده‌ام که به زبان ساده و علمی به معلم می‌آموزد با یک کودک پیش دبستانی چگونه باید برخورد کرد. یک محتوای فشرده و آماده، شامل تعدادی قصه کوتاه و بازی ساده متکی بر لزوم توجه به کرامت بچه‌ها؛ زیرا در پیش دبستان رویکرد شکوفایی فطرت و انس با قرآن مدنظر است. منظور یاد دادن حروف عربی یا صرفاً حفظ قرآن نیست. ممکن است آموزش هم باشد اما هدف انس گرفتن بچه‌ها با قرآن است و اینکه نگاه قرآنی داشته باشند، کرامت ذاتی‌شان مورد توجه قرار گیرد تا به کرامت‌های اکتسابی که بعداً به دست

می‌آورند کمک کند. بنابراین، خودآموز با رویکرد فرهنگی - تربیتی تهیه می‌شود. من بیشتر درصدد افزایش ظرفیت کودکان هستم تا توانمند شوند و بینش پیدا کنند. به‌خصوص در بخش انس با قرآن باید طوری رفتار شود که کودک قرآن را کتابی متفاوت، محترم و مقدس بداند. باید باور کند قرآن کتاب زندگی است. بنابراین، مقوله کیفیت خیلی مهم است و باید متناسب با ویژگی‌ها و نیاز بچه‌ها و در راستای تحقق اهداف باشد.

در تدوین و اجرای برنامه‌ها تا چه حد به مقوله پژوهش و تحقیق توجه می‌کنید؟

سعی ما بر این است که از یافته‌های علمی استفاده کنیم اما این یافته‌ها وقتی وارد حوزه عمل می‌شوند باید از الزاماتی برخوردار باشند تا به نتیجه برسند. برای مثال، مربی متخصص یکی از این الزامات است. ما در حال حاضر با افرادی مواجه هستیم که از پیش در این سمت به کار مشغول شده‌اند و اگر تخصص کافی نباشد، پژوهش‌ها امکان تحقق نمی‌یابند. مربی پیش دبستان کودک را از مادرش جدا و وارد فضایی می‌کند که ضمن اینکه فعالیت‌هایش باید مکمل فعالیت‌های مادر باشد، در عین حال هدف‌گذاری‌های سیستم را نیز باید لحاظ کند؛ لذا باید مربی متخصص و آموزش دیده‌ای باشد. شاید از منظر یافته‌های علمی تنها بخشی از نیروهای موجود حائز چنین صلاحیتی باشند اما نمی‌توان مابقی را از کار برکنار کرد. بنابراین، باید آموزش کافی به آن‌ها داده شود تا بتوانیم به اهداف مورد نظر برسیم. تلاش من این است که آنچه را آموخته‌ام به کار ببرم اما باید سختی‌های عرصه عمل را نیز در نظر داشت. به هر حال، یافته‌های علمی وجود دارند که باید با ساختار بومی و بستر فرهنگی و اجتماعی کشور انطباق داده شوند و من به‌شدت به حمایت علمی نیاز دارم.

مشارکت شما با سازمان پژوهش چگونه است و چه ارتباطی در این زمینه با آن‌ها دارید؟
شورایی برای آموزش پیش دبستانی

تشکیل شده است که اعضای اصلی آن سازمان پژوهش، مشارکت‌های مردمی، معاونت حقوقی و معاونت توسعه هستند و همکاران دیگر هم حسب مورد شرکت می‌کنند و شورایی است که مسائل کلان پیش دبستان در آن مطرح می‌شود. در عین حال، ارتباطمان با دیگر حوزه‌ها را هم تعریف کرده‌ایم و کاملاً چارچوب دارد. سازمان پژوهش برای من به‌عنوان متولی بحث آموزش و درسی کشور جایگاه ویژه‌ای دارد. گرچه من از گروه پیش دبستانی دفتر تألیف سازمان انتظار بیشتری دارم. به‌رحال کارشناسان آن دفتر صاحب‌نظر و دلسوزند و دوست دارند خدمت کنند، اما با این تعداد کم و یک گروه پیش دبستان کار به سامان نمی‌رسد و این قسمت باید جدی دیده شود.

فصلنامه پیش دبستان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟ چه انتظاری از آن دارید و آیا دوست دارید از این طریق با مریبان و خانواده‌ها ارتباط برقرار کنید؟

این فصلنامه فرصت بسیار خوبی است برای برقراری ارتباط با مراکز آموزشی، مریبان، مدیران و خانواده‌های کودکان و مجله‌ای وزین و معتبر علمی است که در مدت کوتاه توانسته جایگاه خود را باز کند. مطالب کاربردی زیادی دارد و من انتظار دارم پل ارتباطی ما با کل کشور باشد. فضایی باشد که کلام ما به همکارانمان و حرف‌ها و درد‌ها و خواسته‌های آن‌ها به ما منتقل شود. درخواست ما این است که این نشریه با ما در اجرای طرح‌های مشترک همکاری کند و البته این نگاه مثبت هم ایجاد شده است.

مریبان و مدیران واحدهای پیش دبستانی سراسر کشور

نظرات، پیشنهادهای و مشکلات خود را می‌توانید از طریق وبگاه:
<http://gea.medu.ir>

به دفتر آموزش پیش دبستان ارسال کنید.